

DEPARTEMENTET

Aarhus Kommune
Att.: direktør Erik Kaastrup-Hansen

Dato 3. juli 2019
J. nr. 2019-2717

Transport- og Boligministeriet
Frederiksholms Kanal 27 F
1220 København K

Telefon 41 71 27 00
trm@trm.dk
www.trm.dk

Ved brev af 24. april 2019 har Aarhus Kommune anmodet Justitsministeriet om en udtalelse om, hvordan almenboliglovens § 59, stk. 1, skal forstås, herunder om statsborgerskab og etnicitet er lovlige (del)kriterier. Justitsministeriet har bedt Transport- og Boligministeriet besvare henvendelsen.

Bank Danske Bank
reg. 0216 kt. 4069 065880
EAN 5798000893429
CVR 43265717

Transport- og Boligministeriet skal i den anledning oplyse, at bestemmelsen om kommunalbestyrelsens anvisning af almene boliger, som almene boligorganisationer stiller til rådighed til kommunalbestyrelsen til løsning af påtrængende boligsociale opgaver i kommunen, oprindeligt blev præciseret ved lov nr. 439 af 30. juni 1993 om ændring af lov om boligbyggeri (Udvidelse af den kommunale anvisningsret af hensyn til beboersammensætningen i almennyttigt byggeri). I lovteksten blev der således præciseret, at den kommunale anvisningsret til løsning af påtrængende boligsociale opgaver i kommunen tillige omfatter tilfælde, hvorved der opnås en mere afbalanceret beboersammensætning i enkelte almennyttige afdelinger. Ordningen var frivillig, således at den boligsøgende, der fik tilbudt en anden lejlighed, skulle have retten til at sige nej til tilbuddet. Ordningen skal ses i sammenhæng med den dagældende § 19, stk. 1, i bekendtgørelse om udlejning af almennyttige boligselskabers boliger, hvorefter kommunalbestyrelsen kunne beslutte, at boligselskabets udlejning i hvert enkelt tilfælde forudgående skulle godkendes af kommunalbestyrelsen.

I den dagældende § 14, stk. 2 og 3, i lov om boligbyggeri blev der derfor indsat en bestemmelse om, at kommunal anvisning bl.a. kunne anvendes for at opnå en mere afbalanceret beboersammensætning i enkelte almennyttige afdelinger.

§ 14 i lov om boligbyggeri blev overført som § 59 i lov om almene boliger i 1996. Lovforarbejderne indeholder ikke nærmere bemærkninger om § 59. Ifølge bestemmelsen skal den almene boligorganisation efter kommunalbestyrelsens bestemmelse stille indtil hver fjerde almene bolig til rådighed for kommunalbestyrelsens løsning af påtrængende boligsociale opgaver i kommuner, herunder at opnå en mere afbalanceret beboersammensætning i enkelte almene afdelinger.

Ved lov nr. 328 af 18. maj 2005 lov om ændring af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v. og lov om kommunal anvisningsret (Indsats mod ghettoisering) blev bestemmelsen ændret og fik den gældende udformning.

Ifølge den gældende § 59, stk. 1, 2. pkt., sker kommunal anvisning på baggrund af en vurdering af den boligsøgendes behov og beboersammensætningen i den afdeling, den boligsøgende anvises til eller bor i på anvisningstidspunktet.

Det fremgår af lovforarbejderne, at ”kommunal anvisning generelt kan ske under hensyntagen til beboersammensætningen i de pågældende afdelinger, også i afdelinger, hvor der ikke anvendes kombineret udlejning. Det betyder, at den boligsøgendes behov og beboersammensætningen i den pågældende afdeling vejes op mod hinanden, således at det ved vurderingen af, hvilke boligsøgende der skal anvises til hvilke afdelinger, ikke alene er den boligsøgendes behov, men også beboersammensætningen i den pågældende afdeling, der lægges vægt på. Hermed præciseres kommunalbestyrelsens mulighed for at anvise mere ressourcestærke boligsøgende med et mindre akut boligbehov til områder med en belastet beboersammensætning.”

Lovændringen har således udvidet hensyntagen til beboersammensætningen til at gælde generelt og ikke kun i de afdelinger, som er omfattet af kombineret udlejning, eller afdelinger omfattet af anden godkendelsesordning. Samtidig har den boligsøgende mistet mulighed for at vælge imellem to tilbud, da der alene foreligger et boligtilbud fra kommunalbestyrelsen.

Af pkt. 8 i Vejledning nr. 11 af 7. februar 2006 om kombineret udlejning i alment byggeri og ændrede regler om kommunal anvisningsret til private udlejningsboliger fremgår det, at kommunal anvisning i øvrigt efter de generelle regler i § 59, stk. 1 og 2, kan ske efter en afvejning af både den boligsøgendes behov og beboersammensætningen i den afdeling, der anvises til, eller hvor den boligsøgende bor på anvisningstidspunktet. Det gælder også i kommuner uden boligområder, hvor der kan anvendes kombineret udlejning. Det betyder, at den boligsøgendes behov og beboersammensætningen i den pågældende afdeling vejes op mod hinanden, så der ved vurderingen af, hvilke boligsøgende der skal anvises til hvilke afdelinger, ikke alene kan lægges vægt på den boligsøgendes behov men også på beboersammensætningen i boligafdelingerne. Hermed kan kommunalbestyrelsen f.eks. anvise mere ressourcestærke boligsøgende med et mindre akut boligbehov til problemramte områder. Kommunen kan desuden bruge den almindelige anvisningsret til at tilbyde beboere i en afdeling en bolig et andet sted i kommunen, med henblik på at styrke beboersammensætningen i den afdeling, den pågældende bor i på anvisningstidspunktet.

Hverken loven, tilhørende bekendtgørelse eller vejledninger indeholder en nærmere beskrivelse af, hvordan begrebet beboersammensætning skal forstås.

Af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens notat af 10. december 2018 udarbejdet med et bidrag fra Justitsministeriet og udsendt til Implementeringsforum, herunder Aarhus Kommune, fremgår bl.a.:

”Det vurderes således, om det ved kommunal anvisning er muligt at lægge vægt på andelen af ikkevestlige beboere, og om kommunen kan målrette flyttehjælp til f.eks. ikkevestlige beboere uden tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det vurderes på baggrund af Bah-sagen, gengivet ovenfor, at være mest nærliggende at antage, at forslaget om kommunal anvisning og flyttehjælp vil blive grebet af anvendelsesområdet for EMRK artikel 14 sammenholdt med EMRK artikel 8 (om retten til respekt for privat- og familielivet, sit hjem og sin korrespondance).

Forslagene vil indebære forskelsbehandling på baggrund af statsborgerskab eller mellem grupper af danske statsborgere afhængigt af deres oprindelse.

EMRK artikel 14 stiller krav om, at forskelsbehandling skal være objektivt og sagligt begrundet. I forbindelse med denne vurdering vil det derfor være afgørende, om der på et fagligt grundlag kan peges på saglige begrundelser for det påtænkte initiativ og på, at initiativet udgør et proportionalt middel til at forfølge dette formål. Det bemærkes endvidere, at det ifølge den ovenfor gengivne retspraksis fra Domstolen vil kræve meget vægtige grunde, hvis en forskelsbehandling på baggrund af nationalitet skal kunne begrundes.

Det fremgår ikke af kommunens henvendelse, hvilke saglige formål, som forslagene tænkes begrundet i, men begrundelsen for forslagene må antages at være hensynet til at undgå, at områderne vil blive karakteriseret som et ghettoområde og formålet om at styrke beboersammensætningen. Det vurderes ikke, at der herved vil være peget på sådanne vægtige grunde for forskelsbehandlingen, og der kan endvidere ikke umiddelbart peges på sådanne grunde.

Det vurderes derfor på det foreliggende grundlag, at forslaget om kommunal anvisning og flyttehjælp ikke vil kunne indføres inden for rammerne af EMRK artikel 14 sammenholdt med EMRK artikel 8.”

Ifølge Aarhus Kommunes notat af 23. april 2019 vedrørende praksis for kommunal boliganvisning har Aarhus Kommune i 1996 besluttet at arbejde for en balanceret beboersammensætning i alle byens boligområder, herunder de almennyttige. Målet har været at opnå en beboerandel på 25 pct. af flygtninge og indvandrere.

Det fremgår af notatet, at kommunen i forbindelse med anvisning af boliger stillet til rådighed i henhold til almenboliglovens § 59, stk. 1, foretager en skønmæssig vurdering, hvori indgår en række elementer, herunder borgerens statsborgerskab og etnicitet.

Det fremgår af notatet, at med henblik på at sikre, at der ikke kommer flere og nye udsatte boligområder, sker der en afbalanceret kommunal anvisning til boligområder, hvor der er en god social balance. Der anvises som udgangspunkt ingen boliger i områder med kombineret udlejning og med obligatorisk fleksibel udlejning.

Transport-, Bygnings- og Boligministeriet skal generelt oplyse, at ministeriet finder, at brug af statsborgerskab og etnicitet indebærer forskelsbehandling på baggrund af statsborgerskab eller mellem grupper af danske statsborgere afhængigt af deres oprindelse, som ikke ses at være fagligt begrundet. Der fore-

ligger efter ministeriets opfattelse ikke sådanne vægtige grunde for forskelsbehandling, der vil kunne begrunde en forskelsbehandling.

Side 4/4

Ministeriet finder ikke, at begrebet beboersammensætning i almenboliglovens § 59, stk. 1, om kommunal anvisning skal forstås således, at kommunen ved brug af den boligsøgendes statsborgerskab eller etnicitet skal sikre, at andel flygtninge og indvandrere ikke overstiger f.eks. 25 pct.

Ministeriet kan i øvrigt henvise til nærmere menneskeretlige overvejelser, som fremgår af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsens notat af 10. december 2018.

Med venlig hilsen

Stine Klingenberg
Kontorchef